UNDERSÖKNINGEN UTFÖRD AV
Rolf Åkerstedt, brandförsvaret.

HÄNDELSEFÖRLOPP
Inringt larm via biltelefon samt senare via brandvarningslarm angående brand på toaletter på X-gymnasiet i hus X. Vid framkomst brandförsvaret så konstateras en kraftig rökutveckling från centralhallen i hus X. Enligt mötande vaktmästare så var det oklart om någon var kvar i byggnaden. Taktisk grundinriktning blev därmed inledningsvis livräddning-genomsök samt därefter släckning. Efter genomsök och konstaterande att ingen fanns i byggnaden koncentrerades insatsen på branden. Branden lokaliserades till 3 st toaletter belägna utefter ena långsidan i centralhallen. Branden släcktes efter en kort insats. Räddningstjänsten i X-stad anslöt till platsen och genomsökte de 2 överliggande planen. De utförde även ventilering av desamma. En hel del vatten fanns i den brandhärjade lokalen vilket visade sig bero på ett läckande vattenrör i en av toaletterna. 3 personer fick uppsöka sjukhus beroende på att de hade utrymt genom den brandhärjade lokalen via ett av de centrala trapphusen. Restvärdesräddning vidtog därefter i form av vattendammsugning och lämpning av brandhärjat material samt inplastning av kök i underliggande plan.

UNDERSÖKNING
Byggnaden där branden härjat är ett skolhus i 4 våningar varav de nedersta ligger i soutturäng med utgång i markplan på bottenvåning samt utgång till markplan på 1:a våningen. Området där branden har inträffat är centralhallen som är belägen på 1:a våningen, den innehållande toaletter träförråd samt ca 150 st skåp i stål. Lokalen fungerar även som uppehållsrum på rasterna för eleverna. Lokalen är ca 70 meter lång och ca 12 meter bred. Det fanns 10 st toaletter byggda i trä på ena långväggen av lokalen, i anslutning till dessa låg det 10 st skåp i trä. Ovanför toalettdelen fanns det ett undertak och i det undertaket gick ventilationen som grenade sig uppåt och försörjde hela byggnaden. Vidare så finns ett hus i gips och träkonstruktion uppförd vid ett av trapphusen, huset är ca 15 m. Till Centralhallen finns det l st utgångar till det fria samt 3 st utgångar gränsandes med korridorer till andra huskroppar. I lokalen fanns det 2 stycken trapphus som fungerar som utrymningsvägar för våningarna ovanför. Dessa trapphus mynnar ut i den brandhärjade lokalen med dörrar uppställda på rökdetektorer. Trapphusen fortsätter ned till undervåningen och här mynnar de ut i en gemensam korridor direkt ut till det fria. I bottenvåningen är det kök och matsal. På våning 2 och 3 är det lektionssalar sammanbundna med en traditionell korridor. Förutom utrymningsvägarna genom trapphusen på plan 2 finns här en horisontell utrymningsväg i ena ändan på korridoren som går till skolhus Y. I taket i dessa båda korridorer på plan 2 och 3 är det ett undertak med ventilation som är ihopkopplad med ventilationen som kommer från den brandhärjade lokalen.

De brandredskap som fanns i skolan var nedmonterade på flertal platser. På våning 2 fanns det en inbyggd slangrulle i ett väggskåp. Den användes i ett försök att komma ned till brandvåningen genom trapphuset för att släcka branden. Slangen gick emellertid inte att rulla av p. g. a. att slangrullen var konstruerad så att den fastnade i väggen inuti skåpet när den skulle rullas ut(felmonterad). Man krängde då av slangen från rullen vilket resulterade i att när vattnet sattes på så blev det stopp i slangen p.g.a. alla veck. Släckförsöket fick därmed upphöra.

De toaletter som är brandskadade är till antalet 3 stycken. Det är 2 av toaletterna som uppvisar kraftigast brandskador. Skadorna är mycket lika vilket tyder på att brand startat ungefär samtidigt i bägge toaletterna. Den 3 toaletten som är brandskadad påvisar mindre skador vilket tyder på att dessa skador kommit i ett senare skede genom brandspridning. Även taket ovanför dessa toaletter har

brandskador. Lokalen är för övrigt rök-sotskadad med de kraftigaste skadorna närmast toaletterna för att sedan avklinga ju längre ut i lokalen man kommer. En tydlig sotskada fanns att finna på golvet i korridoren ovanför brandlokalen (i utrymningsvägen). Enligt uppgift från lärare som var i skolan under branden har det läckt ut brandgaser från undertaken i korridorerna både på våning 2 och 3. Ventilationstrumman från lokalen som branden var belägen i går upp genom huset i schakt som är anslutna till undertaken i de ovanliggande korridorerna. Brand med lågor har förekommit på taket av byggnaden i ventilationstrumman som gick lodrät samt även avvek horisontellt i de olika våningsplanen genom hela byggnaden. Vid kontroll av utrymningsplaner visade det sig att de som fanns var uppmonterade på insidan av klassrummen. Dessa var av sådan undermålig kvalité att det ej gick att urskilja några hänvisningar vart utrymningsvägarna gick. På våning 2 och 3 fanns fönsteralternativ till utrymning över brandförsvarets stegar. Dock med mycket stora problem för brandförsvaret att komma till med stegar. Ett utrymningslarm i form av brandvarningslarm fanns i skolhuset. Det är kopplat med fördröjning till brandförsvaret för att vaktmästaren ska kunna kontrollera vad som stod på och inte i onödan dra brandförsvaret till platsen. När utrymningslarmet gick igång hade redan hela lokalen rökfyllts. Enligt uppgift från lärare på skolan har inte utrymningslarmet hörts överallt i skolan.

En kontroll med flera lärare i byggnaden påvisade att det inte informeras tillräckligt om brandskyddet på skolan. Även efter en litet rundfrågan bland elever visade det sig att det inte förekommer någon tydlig information om vad som skall göras vid ett utrymningslarm. Enligt uppgift manar vissa lärare sina elever att sitta kvar i klassummet med den motiveringen att "det nog inte är något". Detta utan att ens gå utan för klassrummet eller på annat sätt ta reda på fakta. Flera elever har utrymt från de 2 översta våningarna genom trapphuset ned till centralhallen rakt ut i brandrummet för att de har sina kläder i skåpen som finns där. Det är också den naturliga in och utgången i skolan i detta plan (plan 1). 2 vaktmästare samt 1 elev fick uppsöka sjukhus för irriterande luftrör dels p.g.a. att de utrymt rakt in i brandrummet samt för vaktmästarnas del att de gjort egna släckförsök.

SLUTSATS

Branden i lokalen var inte speciellt stor, brandgasspridningen däremot ställde till en del bekymmer. Tack vare att hela centralhallen rökfylldes så blev de normala vägarna ut blockerade av röken. Det verkar som informationen till eleverna varit bristfällig vad det gäller alternativa vägar ut. Flera elever kom genom trapphusen rakt ut i brandrummet. Dom skulle till sina skåp för att hämta kläder. Det naturliga för eleverna var att utrymma genom sin normala utgångsväg. Skyltarna i klassrummen är av sådan undermålig kvalité så att de ej går att tyda hur utrymning ska gå till. Släckare är borttagna på flertal platser i skolan, de slangrullar som har funnits var antingen utan slang eller som i den som användes felmonterad så att den i princip blev obrukbar. Brandgaserna spreds även uppåt i byggnaden genom ventilationstrumman som fanns i innertaket ovanför de brandhärjade toaletterna. 2 stycken hus i trä var byggda i centralhallen och ger en extra stor brandbelastning vid uppkommen brand. Att det förekommer att lärare uppmanar sina elever att sitta kvar i klassrummet vid ett utrymningslarm bör starkt diskuteras på skolan. Det enda skäl att något sådant skulle förekomma är om det inte går att ta sig ut på grund av branden.

ERFARENHETER

Ventilationssystemet är en viktig parameter att ta hänsyn till vid en brand. I synnerhet i äldre byggnader där det ofta förekommer att det fattas brandgasspjäll mellan sektionerna. En annan erfarenhet att ta med vid brandsyn är att tänka på var utrymningsvägarna mynnar ut och vad den naturliga reaktionen hos de utrymmande blir. Vad det gäller byggande av träkonstruktioner i den här typen av utrymmen som fungerar som väg till utrymmesväg så måste det noggrant vägas

mot förutsättningar för ett ökat brandförlopp som följd. Att känna till hur en byggnad är uppbyggd med brandsektioneringar gör att man spar tid i insatsarbetet och inte slösar med resurser. Med kunskap i ryggen kan man koncentrera insatsen på det primära målet som i det här fallet var livräddning i Centralhallen.

ÅTGÄRDER

Ett möte med skolledningen angående branden med brandsyneförättare samt kommunens ansvariga kommer att påkallas för att utreda de brister som uppvisades vid brandtillfället.